

POSTANOWIENIE

23 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 23 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa H. O.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w R.,
Prezesowi Sądu Rejonowego w Ł.,
Prezesowi Sądu Okręgowego R. i Prezesowi Sądu Rejonowego w R.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej H. O.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 15 listopada 2022 r., I ACa 1736/21,

1. odrzuca skargę kasacyjną;
2. oddala wniosek adwokata P. K.
o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej
udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;
3. oddala wniosek pozwanego Skarbu Państwa o zasądzenie
kosztów postępowania kasacyjnego.

(a.z.)

UZASADNIENIE

Powód H. O. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 15 listopada 2022 r.

Powód zaskarżył przywołany wyrok Sądu Apelacyjnego w części w zakresie punktu I i II oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi.

Pozwany Skarb Państwa – zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi (w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania) i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części. Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. skarga taka powinna zawierać również wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. W świetle tego ostatniego przepisu konieczne jest oznaczenie zakresu, w jakim zaskarżony wyrok ma zostać uchylony lub uchylony i zmieniony, albo wprost, albo co najmniej przez jednoznaczne odesłanie do prawidłowo określonego zakresu zaskarżenia, także jeśli wyrok został zaskarżony w całości. Sąd nie ma możliwości ustalania za stronę skarżącą tego, czy żądanie w skardze uchylenia zaskarżonego wyroku miałyby oznaczać wyrok jako całość, czy wyrok w zaskarżonej (lub jeszcze innej) części (postanowienie SN z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22). Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi kasacyjnej, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., V CSK 116/20).

Niezamieszczenie w skardze kasacyjnej wniosku o uchylenie lub o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości lub części stanowi istotną wadę konstrukcyjną skargi kasacyjnej, której nie można usunąć w trybie przewidzianym dla usuwania braków formalnych pisma procesowego, skutkującą odrzuceniem takiej skargi *a limine* bez uprzedniego postępowania sanacyjnego (zob. np. postanowienie SN z 21 marca 2000 r., II CKN 711/00, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 151).

Bezwzględny wymogi jest także, aby zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane, przy czym brak tej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008, nr 3, poz. 81; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 10 maja 2024 r., III CZ 365/23, i z 13 sierpnia 2024 r., I CSK 1066/23). Wymaganie powyższe jest niezależne od rozmiarów rozbieżności między zakresem zaskarżenia a wnioskiem z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.; korelacja między wskazanymi elementami konstrukcyjnymi skargi powinna być bowiem pełna (zob. postanowienie SN z 30 grudnia 2021 r., II CSK 204/21).

Przypomnieć także należy, że w orzecznictwie dominuje przy tym stanowisko, że Sąd Najwyższy nie może ustalić zakresu i treści wskazanych wymagań konstrukcyjnych skargi w drodze jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych (zob. postanowienie SN z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10).

W badanej skardze kasacyjnej powód w sposób jednoznaczny zaskarżył orzeczenie w części, ale nie oznaczył w jakim zakresie wnosi o jego uchylenie. Oznacza to, że nie powiązał w sposób prawidłowy wniosku skargi kasacyjnej z zakresem, w którym zaskarżył przedmiotowy wyrok. W skardze brak jest zatem fundamentalnej korelacji między zakresem zaskarżenia a zakresem wniosku kasacyjnego, co musi skutkować odrzuceniem skargi (zob. postanowienie SN z 20 listopada 2024 r., I CSK 2817/24).

Na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu już na etapie badania jej przez Sąd drugiej instancji. W związku z brakiem podjęcia stosownych działań przez Sąd Apelacyjny, Sąd Najwyższy orzekł, jak w punkcie 1 sentencji postanowienia (art. 398⁶ § 3 w zw. art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Oddalając wniosek Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy miał na względzie, że wniosek ten, zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, nie był powiązany z odrzuceniem skargi (zob. postanowienie SN z 21 stycznia 2022, I CSK 36/22).

Wniesiona przez pełnomocnika skarga kasacyjna, jako sprzeczna z zasadami profesjonalizmu, nie może być uznana za udzielenie pomocy prawnej, a tym samym zgodnie z utrwalonym już poglądem nie upoważnia go

do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym (zob. np. postanowienie SN z 19 marca 2024 r., III USK 432/22, i cytowane tam orzecznictwo).

(a.z.)

ł.n